

Maatschappelijk Impact Team

Maatschappelijke impact van de coronacrisis

Jolande Sap, voorzitter
Maatschappelijk Impact Team

Technische Briefing Tweede Kamer
13 december 2022

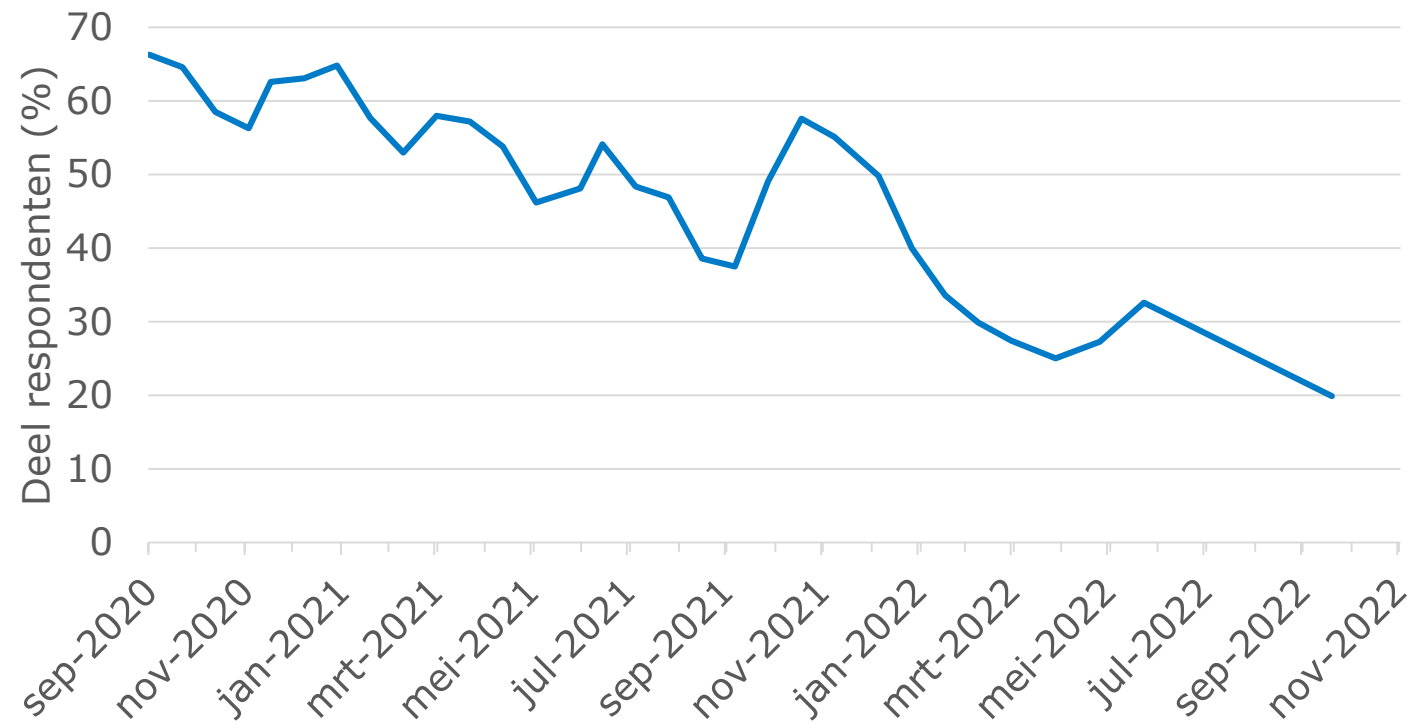
Maatschappelijk beeld: stapeling van zorgelijke ontwikkelingen

Maatschappelijk beeld: mensen maken zich niet druk over het coronavirus

Zorgen om het coronavirus

Coronathermometer

De stand

De verwachting voor 22 november tot 6 december 2022

1 Laag

Bron: RIVM

Bron: Gedragsunit RIVM

Maatschappelijke impact: diepe sporen van de coronacrisis

- Long covid
- Uitgestelde zorg
- Jongeren
- Mensen in kwetsbare posities
- Arbeidsmarkt
- Economische effecten

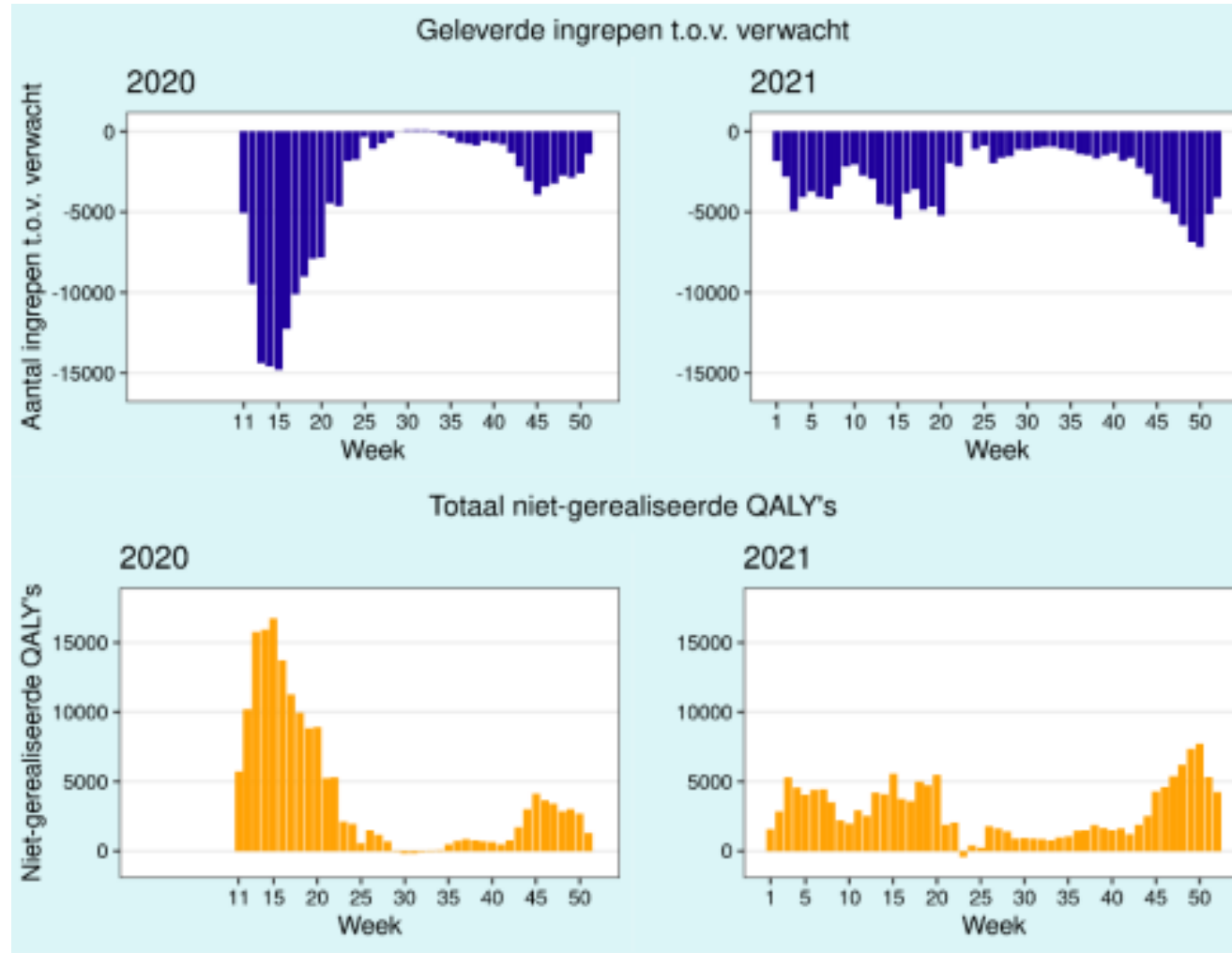

Long Covid in Nederland: nog veel te weinig bekend

- Verenigd Koninkrijk: ongeveer 2,2 miljoen mensen (3,4% bevolking) heeft last van Long Covid. Klachten zijn vooral:
  - vermoeidheid;
  - kortademigheid;
  - concentratieproblemen.
- Oververtegenwoordiging van:
  - mensen tussen 35-69 jaar;
  - vrouwen;
  - mensen in achterstandswijken;
  - mensen die werken in de zorg.

Uitgestelde zorg: gevolgen voor gezonde levensjaren

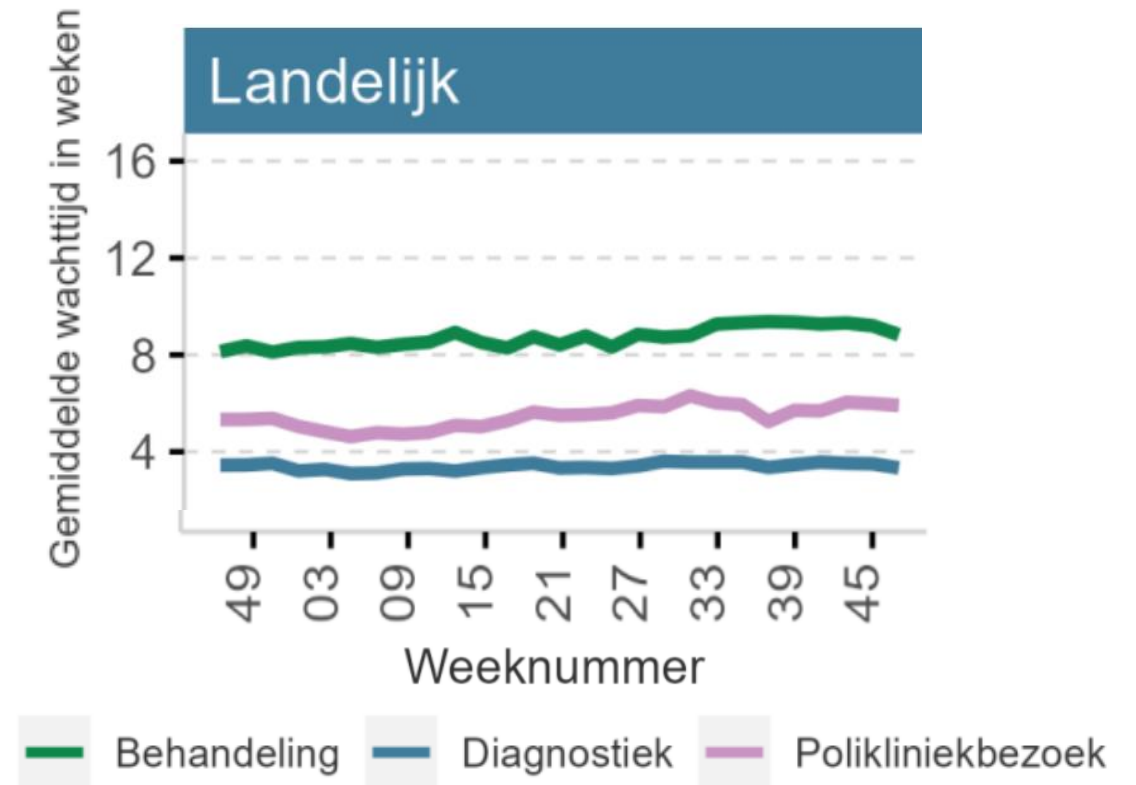

Bron: RIVM, 2022

Uitgestelde zorg: wachttijden en druk op de zorg houden aan

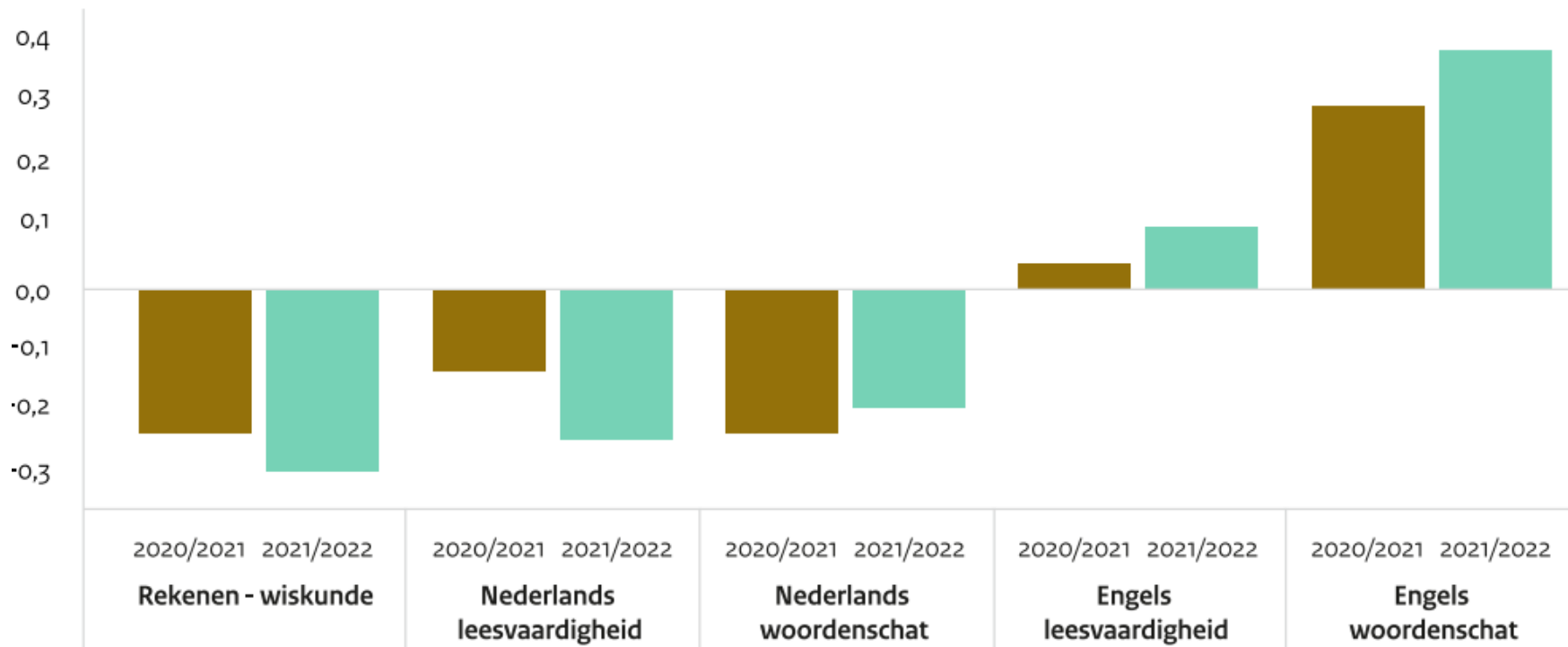
- 55% van de ziekenhuizen levert in november 2022 weer de volledige planbare zorg
- De wachttijden in de medisch specialistische zorg blijven stabiel hoog
- Toegankelijkheid GGZ staat onder druk, vooral door verwijzingen voor jongeren

Jongeren: onderwijsachterstanden Nederlands en Wiskunde

Gestandaardiseerd verschil in vaardigheidsniveaus t.o.v. 2018/2019

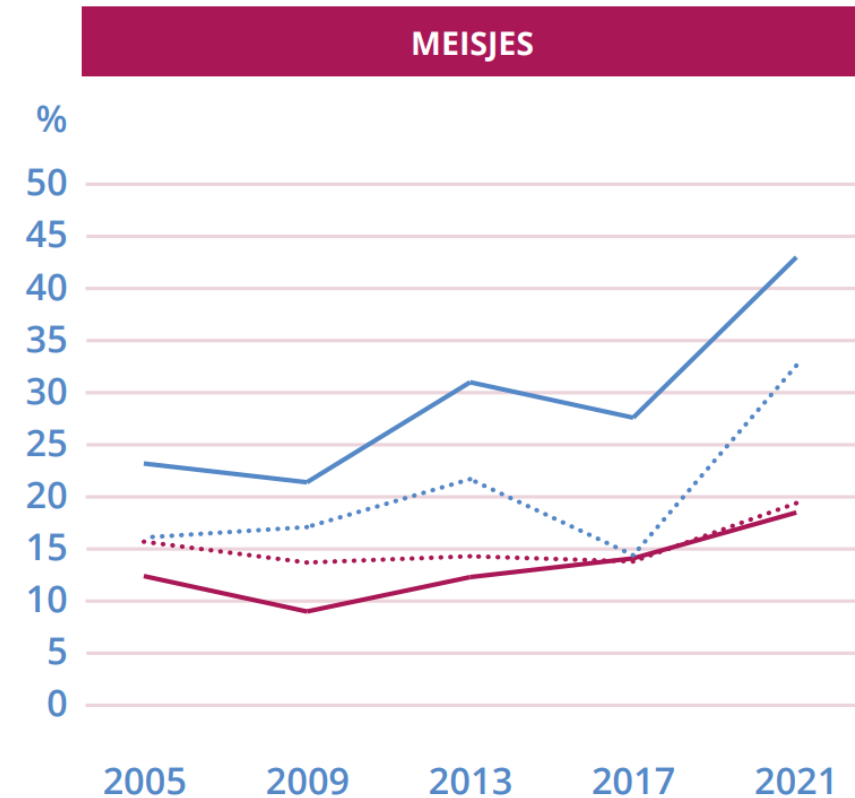
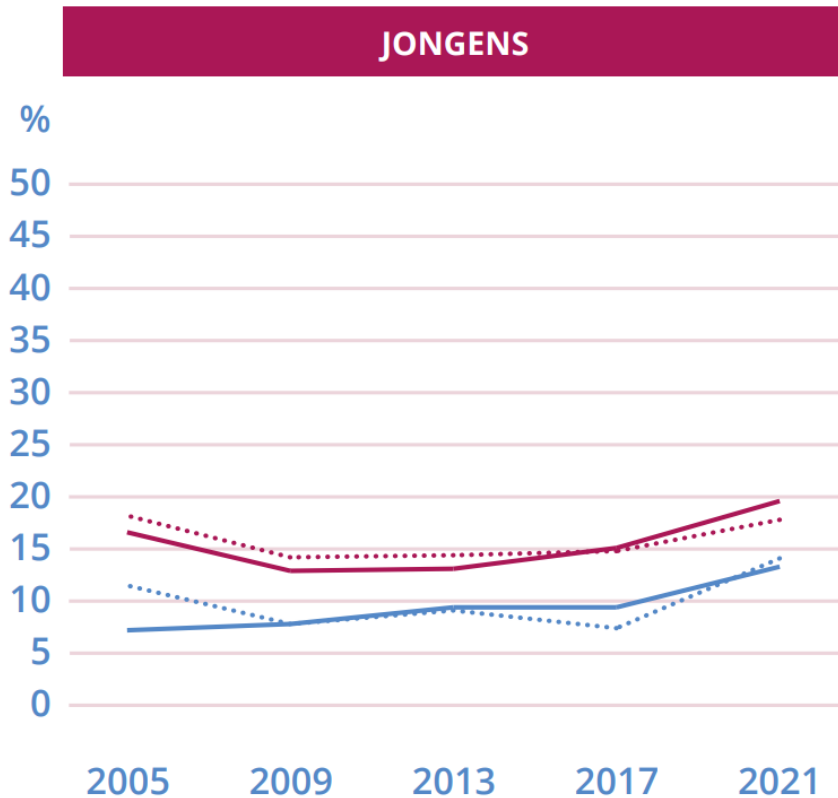

Bron: Derde voortgangsrapportage Nationaal Programma Onderwijs

Jongeren: mentale problemen scholieren

..... BO emotionele problemen

..... BO problemen met leeftijdgenoten

— VO emotionele problemen

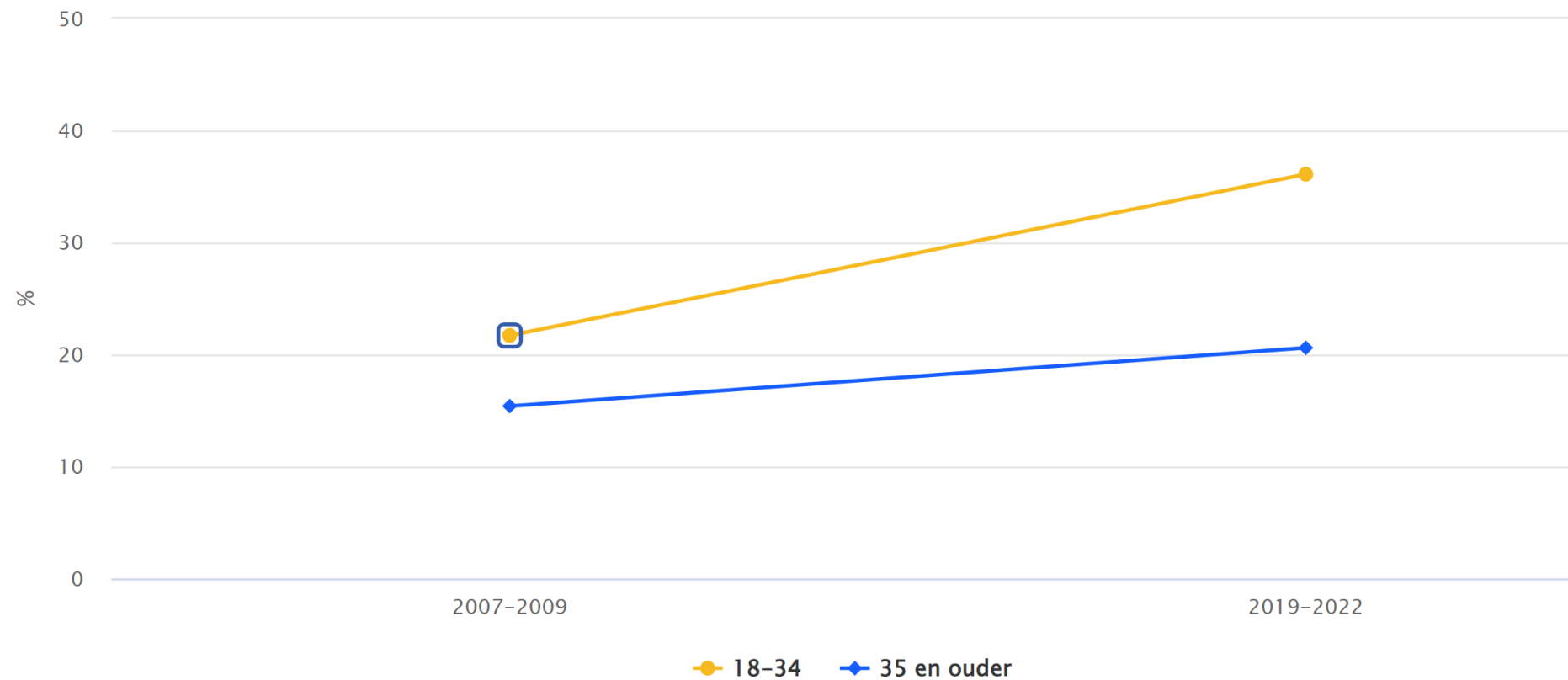
— VO problemen met leeftijdgenoten

Bron: Trimbos, 2022

Jongeren: psychische aandoeningen jongvolwassenen

Trend in het vóórkomen van enige psychische aandoening, naar leeftijd (%)

Bron: Trimbos, 2022

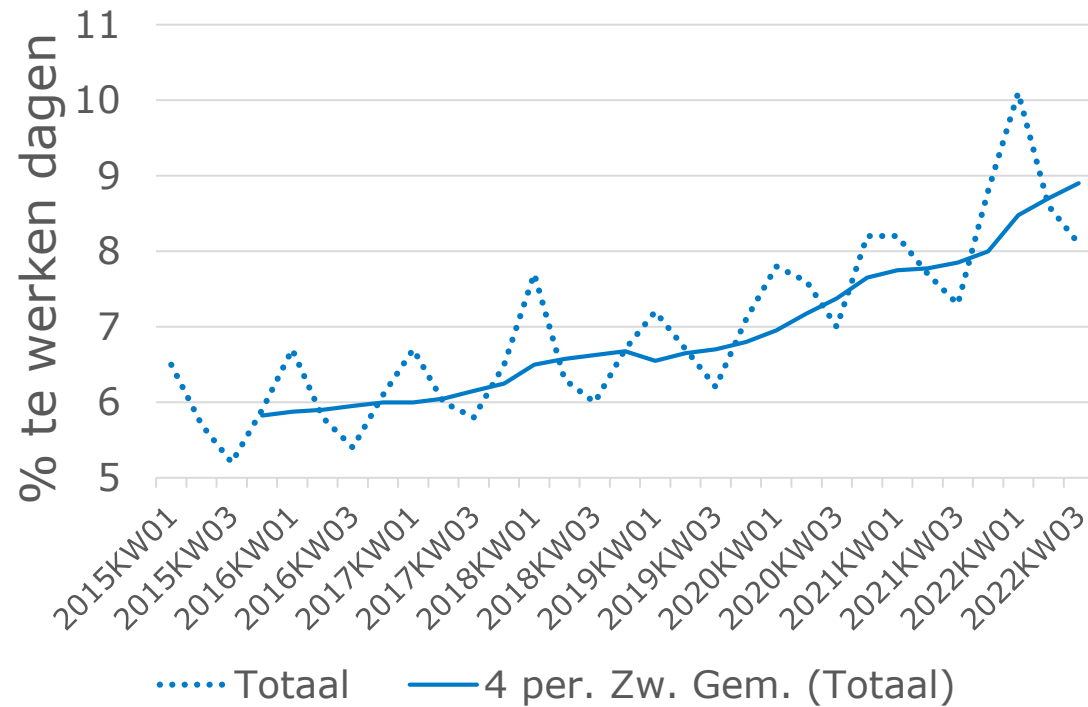
Mensen in kwetsbare posities

- Analyse sterfte aan het coronavirus tijdens eerste lockdown
  - 2x zoveel mensen uit 20% laagste inkomens dan uit 20% hoogste inkomens
  - Bij 70-minners 3x zoveel
  - 1,5x zoveel mensen met een niet-westerse migratie-achtergrond
- Ten gevolge van: fysieke beroepen (niet kunnen thuiswerken), woonsituatie, onderliggend lijden en ongezonde leefstijl
- Kwetsbare posities ook voor: mensen met tijdelijke contracten, nulurencontracten en zzp'ers
- Stapeling van effecten voor deze mensen door: de pandemie, de aanpak van de pandemie én nieuwe crises

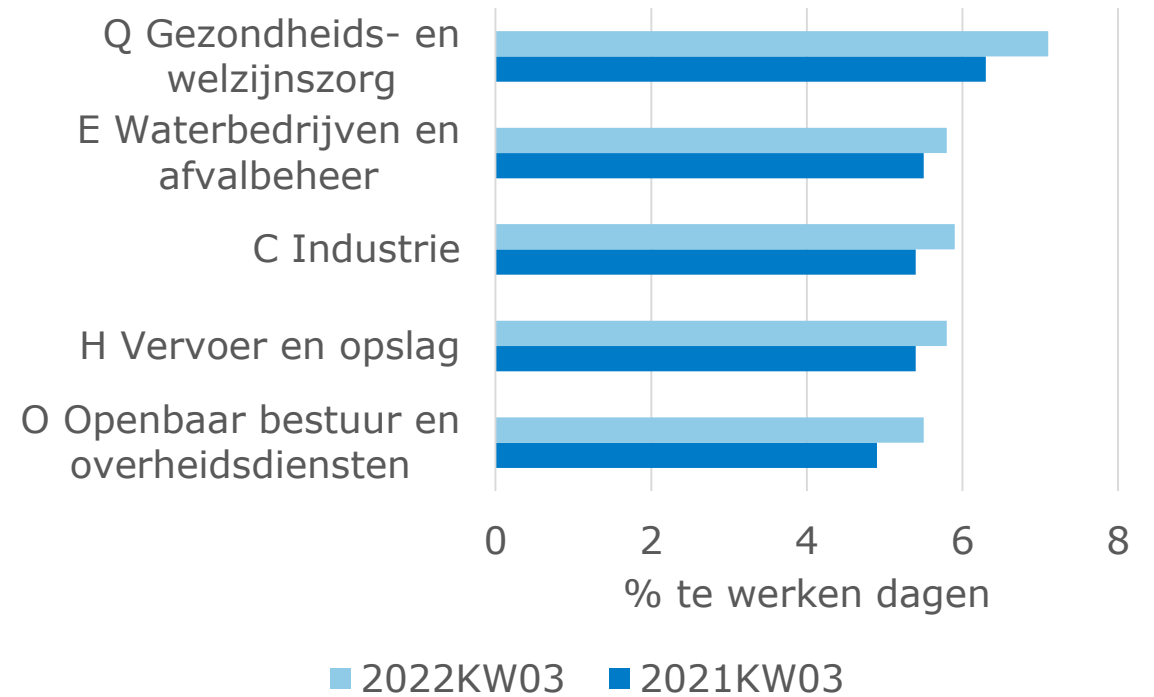
Arbeidsmarkt: toename ziekteverzuim

Ziekteverzuim

bron: CBS

Top 5 sectoren ziekteverzuim

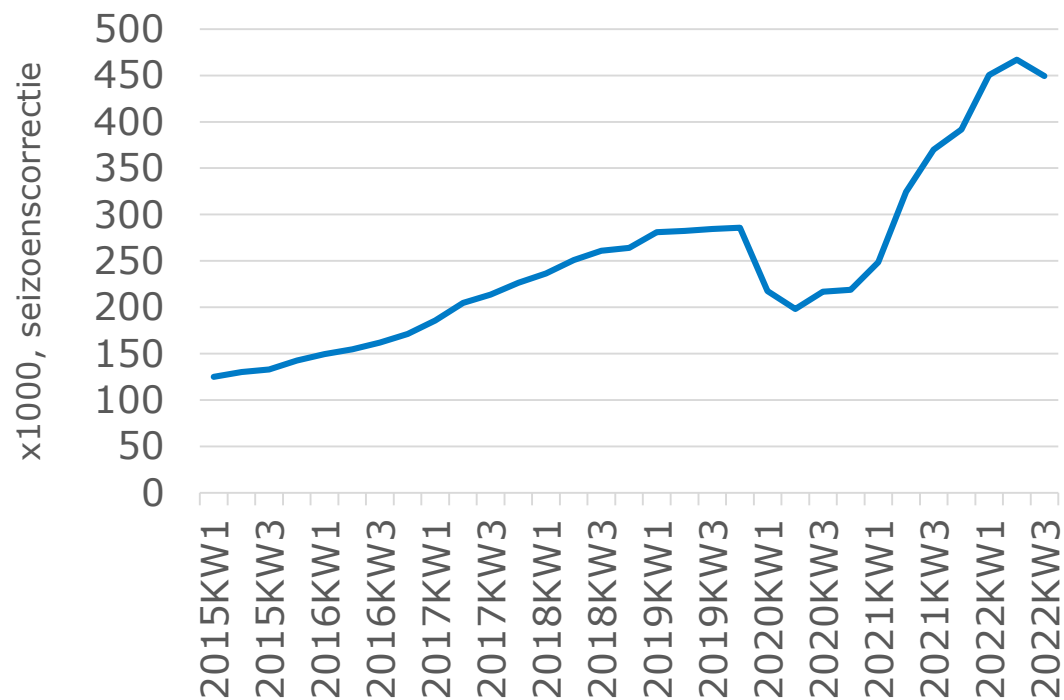

Bron: CBS

Arbeidsmarkt: blijvende krapte

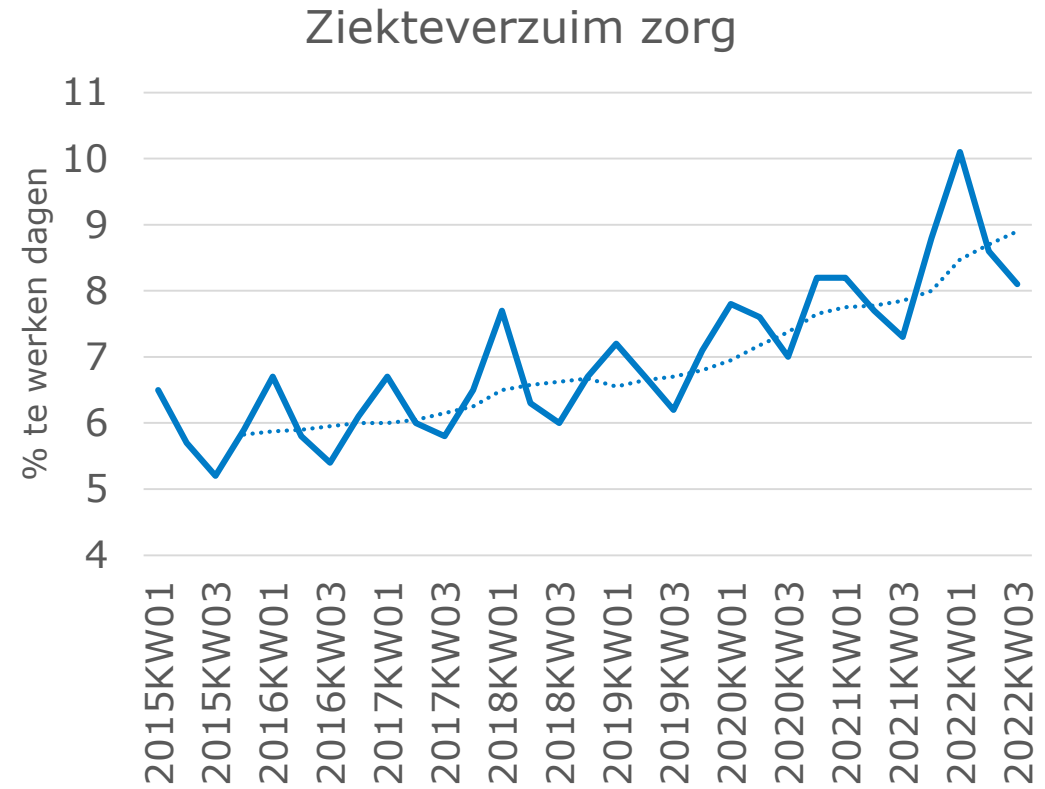
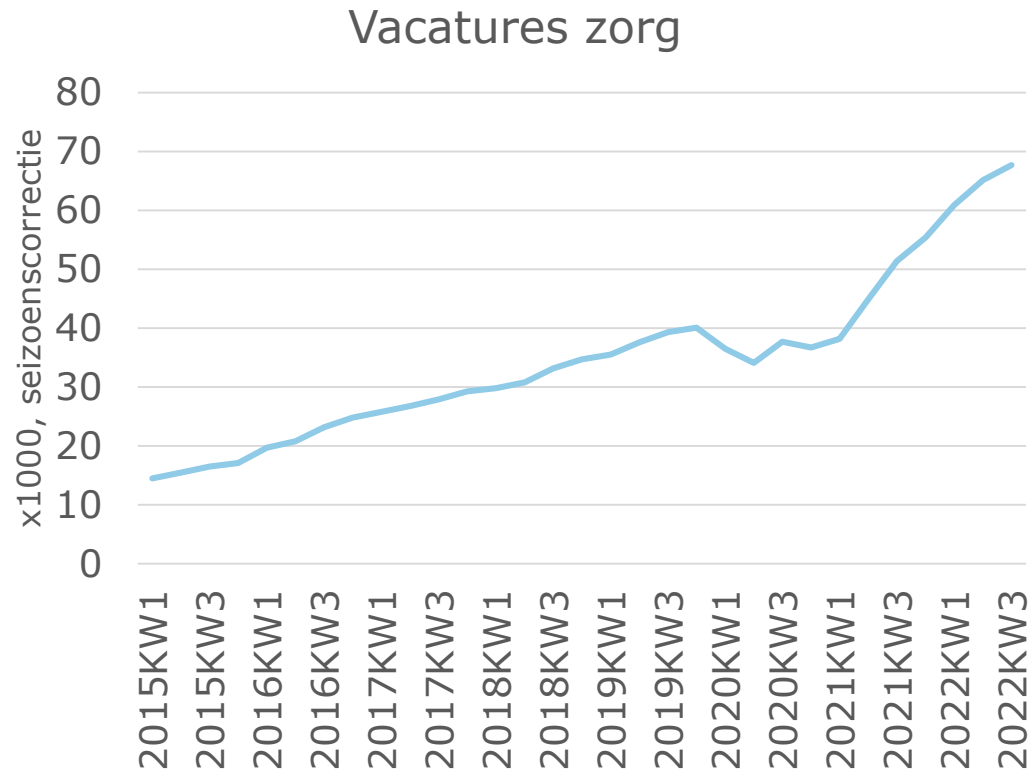
Vacatures

Bron: CBS

Arbeidsmarkt: zorgcapaciteit onder druk

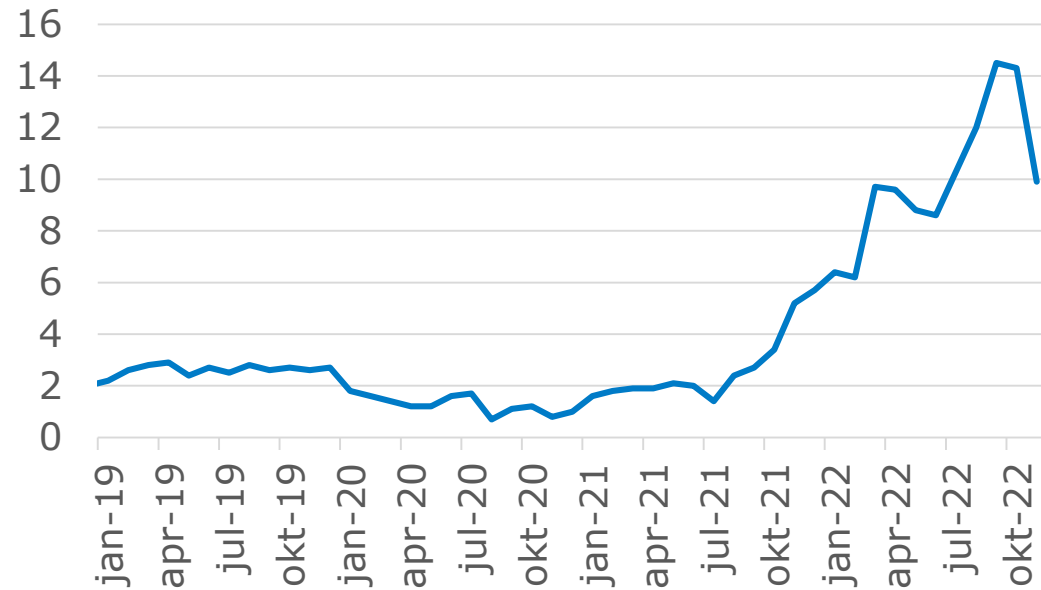
Bron: CBS

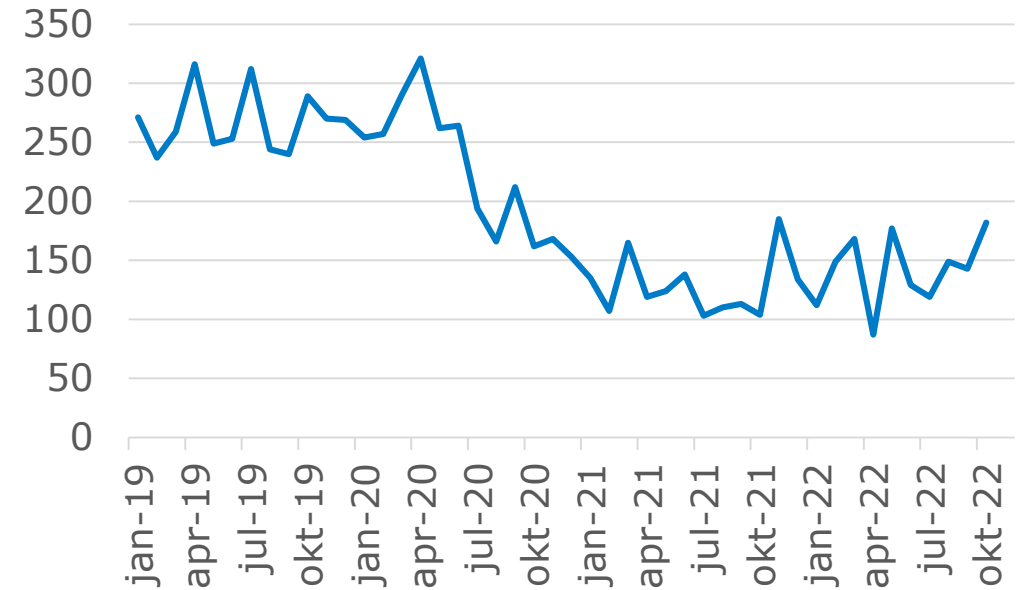
Economische effecten: inflatie daalt weer, nog steeds weinig faillissementen

Inflatie (% , cpi)

Bron: CBS

Faillissementen bedrijven

Bron: CBS

Conclusies maatschappelijke impact coronacrisis

- Er is een stapeling van zorgelijke maatschappelijke ontwikkelingen
- De coronacrisis laat diepe sporen na: long covid, uitgestelde zorg, jongeren, mensen in kwetsbare posities, arbeidsmarkt, economische effecten
- Er is beleid nodig gericht op maatschappelijk herstel, veerkracht en weerbaarheid
- Daarbij is extra aandacht nodig voor jongeren en mensen in kwetsbare posities

Maatschappelijk Impact Team

- Het Maatschappelijk Impact Team adviseert over de sociaalmaatschappelijke en economische impact van pandemieën en de pandemie-aanpak. Dit leidt tot:
  - gevraagde adviezen over de pandemie-aanpak en -maatregelen;
  - ongevraagde adviezen die in het verlengde van de opdracht liggen;
  - kennisopbouw ten behoeve van advisering: dashboard maatschappelijke indicatoren, kennisdossiers over maatregelen en afwegingskader voor onderbouwing crisisbesluitvorming.